

Tecavüzün tarifi hakkında Türkiye ile Estonya, Letonya, Lehistan, Romanya, Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı, İran ve Afganistan Devletleri arasında Londrada 3 temmuz 1933 tarihinde imza olunan mukavelename ile üçüncü maddesinin lâhikasının ve aynı tarihli imza protokolünün tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 28/XII/1933 - Sayı : 2590)

No.
2358

Kabul tarihi
23 - XII - 1933

BİRİNCİ MADDE — Tecavüzün tarifi hakkında Türkiye ile Estonya, Letonya, Lehistan, Romanya, Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı, İran ve Afganistan Devletleri arasında Londrada 3 temmuz 1933 tarihinde imza olunan mukavelename ile üçüncü maddesinin lâhikası ve aynı tarihli imza protokolü kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun ahkâmını icraya Hariciye vekili memurdur.

24 kânunuevvel 1933

TECAVÜZÜN TARIFI MUKAVELENAMESİ

Türkiye Reisiümhuru, Estonya Reisiümhuru, Letonya Reisiümhuru, Lehistan Reisiümhuru, Haşmetlû Romanya Kralı, Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı Merkezi İera Komitesi, Haşmetlû İran Şahrı ve Haşmetlû Afganistan Kralı,

Memleketleri arasında mevcut olan sulhu kuvvetlendirmek arzusile;

Vazır imza oldukları Briand - Kellogg misakının her tecavüzü meneylediğini nazarı itibare alarak; Tecavüzü muhik gösterebilecek her bahanenin önünü almak için mümkün mertebe sarıh bir tarzda tecavüzü tarif eylemenin, umumî emniyetin nefi noktasından, elzem olduğunu takdir ederek;

Bütün Devletlerin müsavi surette istiklâle, emniyete, ülkelerini müdafaaya ve kendi müesseselerine serbestii inkişaf vermeğe hakları olduğunu teslim ederek;

Umumî sulhun nefi noktasından bütün milletlere memleketlerinin topraklarının masuniyetini temin arzusile müteharrık olarak;

Memleketleri arasında tecavüzü tarif eden sarıh kaideleri meri kılmağı, bu kaidelerin bütün dünyaca kabul edilmesine intizaren, umumî sulhun nefi noktasından faideli telâkki ederek;

Bu maksatlarla işbu mukavelenamenin aktini kararlaştırmışlar ve bu hususta:

Türkiye Reisiümhuru:

Hariciye vekili Tevfik Rüştü Beyefendiyi,

Estonya Reisiümhuru:

Londra fevkalâde murahhas ve Orta elçisi Dr. Oskar Kallas'ı,

Letonya Reisiümhuru:

Hariciye nazırı Mr. Waldemaras Salnais'i,

Lehistan Reisiümhuru:

Cemiyeti Akvam nezdinde daimî murahhas, fevkalâde murahhas ve orta elçi Mr. Edouard Raczynski'yi,

Haşmetlü Romanya Kralı:

Hariciye nazırı Mr. Nicolas Titulesco'yu,

Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı Merkezî İcra Komitesi:

Hariciye halk komiseri Mr. Maxime Litvinoff'u,

Haşmetlü İran Şahrı:

Londra Maslahatgüzarı Fatullah Khan Noury Esfandiary'yi,

Haşmetlü Afganistan Kralı:

Maarif nazırı Ali Mohammed Khan'ı,

Usule muvafık surette salâhiyettar kılmışlardır.

Müşarileyhim âtideki hususat üzerinde mutabık kalmışlardır:

Madde — 1

Yüksek Âkit taraflardan her biri, diğerlerinin her birile karşılıklı münasebetlerinde ve işbu mukavelenamenin meriyet mevkiine vazı tarihinden itibaren, silâhların azaltılması ve tahdidi konferansın emniyet mesaili komitesinin, Sovyet murahhas heyetinin teklifi üzerine tanzim kılınmış olan, 24 mayıs 1933 tarihli raporile (Politis raporu) konferansta izah edilmiş olduğu veçhile cevavüzün tarifini kabul eylemeği taahhüt ederler.

Madde — 2

Binnetice, beynelmilel bir ihtilâfta, ihtilâf halinde olan taraflar arasında meri itilâfların hükmü mahfuz kalmak kaydile, âtideki fiillerden birini ilk olarak ıka edecek Devlet mütecaviz addolunur:

1 - Diğer bir Devlete harp ilânı;

2 - Müsellâh kuvvetleri tarafımdan harp ilân edilmeksizin bile diğer bir Devlet arazisinin istilâsı;

3 - Kara, deniz veya hava kuvvetleri tarafımdan, harp ilân edilmeksizin bile diğer bir Devlet arazisine, gemilerine veya tayyarelerine hücum edilmesi;

4 - Diğer Devletin sahil veya limanlarının denizden abluka edilmesi;

5 - Arazisinde teşekkül ederek diğer bir Devletin arazisini istilâ eden müsellâh çetelerin himaye edilmesi veya istilâ edilen Devlet tarafımdan vaki talebe rağmen bu çeteleri bilûmum muavenet ve himayeden mahrum bırakmak için kendi arazisinde iktidarı dahilinde olan bütün tedbirlerin ittiha-zından imtina olunması.

Madde — 3

Siyasî, askerî, iktisadî veya sair mahiyette her hangi bir mülâhaza ikinci maddede tasrih edilen tecavüz için mazeret veya hüccet teşkil edemiyecektir (Misal için lâhikaya müracaat).

Madde — 4

İşbu mukavelename Yüksek Âkit taraflarca, her birinin kendi kanunlarına tevfikân tasdik edilecektir.

Tasdiknameler Yüksek Âkit tarafların her biri tarafımdan Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı Hükümeti nezdine tevdi olunacaktır.

Yüksek Âkit taraflardan ikisi tasdiknameleri tevdi eder etmez işbu mukavelename bu iki taraf arasında meriyete girecek ve diğer Yüksek Âkit taraflar için de tasdiknameler tevdi edildikçe meri olacaktır.

Her tasdikname tevdi keyfiyeti Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı Hükümeti tarafımdan işbu mukavelename bütün imza koyanlara tebliğ edilecektir.

İşbu mukavelename sekiz nüsha olarak imza edilmiş ve Yüksek Âkit taraflardan her biri bu nüshalardan birini almıştır.

Yukarıda kararlaştırılan hususları tasdik etmek üzere isimleri bildirilen murahhaslar işbu mukavelenameyi imzalamışlar ve zirine mühürlerini vaketmişlerdir.

Londrada 3 temmuz 1933 tarihinde tanzim edilmiştir.

İmzalar : Dr. Teyfik Rüştü
O. Kallas
W. Salnais
Edouard Raczynski
N. Titulesco
Maxime Litvinoff
F. Noury Esfandiary
Ali Mohammed

Tecavüzün tarifi hakkındaki mukavelenamenin üçüncü maddesinne lâhika

Tecavüzün tarifi hakkındaki mukavelenameye imza koyan Yüksek Âkit taraflar,

İşbu mukavelenamenin üçüncü maddesinde vazolunan kaidenin mutlak şümülünü hiç bir veçhile tahdit etmemek kaydı sarihile, mütecevizi tesbit edecek mahiyette bazı izahat vermek arzu ederek,

Mevzubahs mukavelenamenin ikinci maddesinde maksut tecavüz fiillerinden hiç birinin âtideki ahvalden birile muhik gösterilemeyeceğini teslim etmişlerdir:

A. Bir Devletin dahilî vaziyeti;

Meselâ

Siyasî, iktisadî veya içtimaî bünyesi; idaresine isnat olunan kusurlar; grevler, ihtilâller, mukabil ihtilâller veya dahilî harpten mütevellit karışıklıklar.

B. Bir Devletin beynelmilel tavrı ve hareketi;

Meselâ

Ecenebi bir Devletin veya tebaasının hukukunun veya maddî veya manevî menafiinin ihlâl edilmesi veya ihlâl tehlikesine maruz bulunması; siyasî veya iktisadî münasebatın inkıtai; iktisadî veya malî boykotaj tedbirleri; ecnebi Devletlere vaki iktisadî, malî veya sair taahhüdata müteallik ihtilâflar; ikinci madde ile tayin edilen tecavüz şıklarından birine dahil olmayan hudut hâdiseleri.

Diğer cihetten Yüksek Âkit taraflar, işbu mukavelenamenin, yukarıdaki tadada dahil ahvalin tazammun edebileceği hukuku düveli ihlâl keyfiyetlerini meşru göstermeye aslâ medar olamayacağını tasdik hususunda mutabık kalmışlardır.

İmzalar: Dr. T. Rüştü
O. Kallas
W. Salnais
E. Raczynski
N. Titulesco
Maxime Litvinoff
F. Noury Esfandiary
Ali Mohammad

İmza protokolü

İlerde, Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadının hemen mücavirleri olan bir veya bir kaç Devlet işbu mukavelenameye iltihak eylediği takdirde, bu iltihak keyfiyetinin mezkûr Devletlere bi-dayeten imza eden Devletlerle aynı hukuku bahş ve aynı mükellefiyetleri tahmil etmesi hususu Yüksek Âkit taraflar arasında mukarrerdir.

Loğdrada 3 temmuz 1933 tarihinde tanzim edilmiştir.

İmzalar: Dr. T. Rüştü
 Maxime Litvinoff
 N. Titulescu
 Ali Mohammad
 F. Noury Esfandiary
 O. Kallas
 E. Raczynski

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	24 - XII - 1933 ve 1/770
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	24 - XII - 1933 ve 4/1259
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 17 8 19 72,104:105,113,121:124